

ANMÄLAN

Diariern
LOC 2023-0864

Styrelsen för Locum AB

Yttrande avseende samverkan och samråd gällande tillfälligt D-område ESD837 Gustavsberg NORR för drönare som flyger utom synhåll (BVLOS)

Ärendet

UAS-operatören Aerit ASDD har till Transportstyrelsen inkommit med en ansökan om förlängning och utökning av ett tillfälligt D-område för UAS-verksamhet som sker utom synhåll. Transportstyrelsen har hemställt om samråd och samverkan gällande förlängning av det tillfälliga D-området ESD837 Gustavsberg NORR. Locum AB har fått i uppdrag att besvara remissen och inkomma med ett yttrande till Transportstyrelsen på Region Stockholms vägnar.

I Locum AB:s yttrande inbegrips inhämtade synpunkter från Hälso- och sjukvårdsförvaltningen och regionens leverantör av ambulanshelikoptertjänst.

Marit Brusdal Penna
Tillförordnad verkställande direktör

Bilagor

1. Tjänstemannayttrande avseende samverkan och samråd gällande tillfälligt D-område ESD837 Gustavsberg NORR för drönare utom synhåll (BVLOS) LOC 2023-0864
2. Inkommen handling från Transportstyrelsen avseende samverkan och samråd gällande tillfälligt D-område ESD837 Gustavsberg NORR för drönare utom synhåll (BVLOS)

Lennart Samuelsson
Flygsäkerhetsstrateg Locum AB

TJÄNSTEMANNAYTTTRANDE
2023-08-23

RS 2023-0644
LOC 2023-0864

Ref. TSL 2023-5756

Region Stockholm

Yttrande avseende samverkan och samråd gällande tillfälligt D-område ESD837 Gustavsberg NORR för drönare som flyger utom synhåll (BVLOS)

Sammanfattning

UAS-operatören Aerit ASDD har till Transportstyrelsen inkommit med en ansökan om förlängning och utökning av ett tillfälligt D-område för UAS-verksamhet som sker utom synhåll. Transportstyrelsen har hemställt om samråd och samverkan gällande förlängning av det tillfälliga D-området ESD837 Gustavsberg NORR.

Locum AB har fått i uppdrag att besvara remissen och inkomma med ett yttrande till Transportstyrelsen på Region Stockholms vägnar.

I Locum AB:s yttrande inbegrips inhämtade synpunkter från Hälso- och Sjukvårdsförvaltningen och regionens leverantör av ambulanshelikoptertjänst.

Bakgrund

Ärendet avser en förlängning av Aerit ASDD:s drönarverksamhet som tidigare remissbehandlats av Region Stockholm och där regionens synpunkter för att skydda regionens ambulanshelikoptertjänst och säkerställa att patientsäkerheten inom regionen beaktats.

Region Stockholms yttrande

Region Stockholm yrkar på att det i Transportstyrelsens beslut och i information till luftrumsbrukare framgår var flyginformation kan inhämtas och på vilken frekvens medhörning på VHF ska säkerställas. Denna information bör framgå i AIP eller motsvarande.

Region Stockholm ser positivt på att Transportstyrelsen upprättar D-område i stället för R-område för denna typ av verksamhet.

I övrigt har Region Stockholm inget att erinra i ärendet.

Ekonomiska konsekvenser

Inga

Miljökonsekvenser

Inga.

Delges

Länsstyrelsen Stockholm

För Region Stockholms räkning

 Digitally signed by MARIT
BRUSDAL PENNA
Date: 2023-08-24 17:10:02+02:00

Marit Brusdal Penna
Tillförordnad VD Locum AB

Kopia till:
LFV ENROUTE

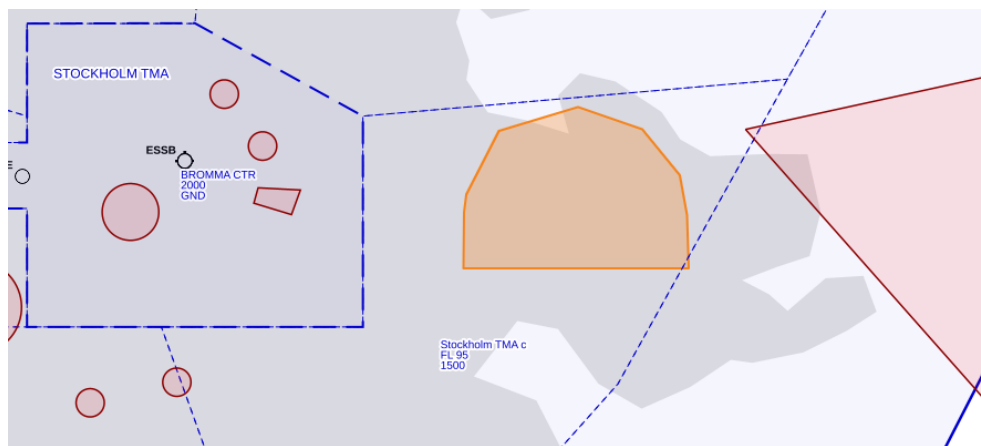
AMC Sweden
Militära flyginspektionen
Länsstyrelsen Stockholm
Region Stockholm
Sjöfartsverket
Kustbevakningen
Polismyndigheten
Avincis

Samverkan och samråd gällande tillfälligt D-område ESD837 Gustavsberg NORR för drönare som flyger utom synhåll (BVLOS)

Vi ber er att referera till vår beteckning ovan vid fortsatt kontakt i ärendet.

UAS-operatören Aerit ASDD har till Transportstyrelsen inkommit med en ansökan om förlängning och utökning av ett tillfälligt D-område för UAS-verksamhet som sker utom synhåll. Transportstyrelsen hemställer härmed om samråd och samverkan gällande förlängning av det tillfälliga D-området ESD837 Gustavsberg NORR.

Område Gustavsberg NORR

592319N182551E
592228N183039E
592043N183325E
591913N183359E
591712N183406E
591712N181720E
591919N181722E

592000N181733E
592225N181959E
592319N182551E

Höjd: 700ft AMSL inkl. buffert om 500ft. Max flyghöjd för Aerit
ASDD är 200ft AMSL.

Datum: Till och med 31 december 2023.

Tid: 0600-1800 UTC (0800-2000 lokal tid).

Aktivering: Området aktiveras på tid.

Förslag på villkor till ett eventuellt medgivande beslut

1. Försvarsmakten har prioritet i området. Om kommande permanenta områden för ORNÖ behöver utökas åt väster, eller om behov uppstår att tillfälligt inrätta ett tillfälligt restriktionsområde som överlappar det tillfälliga D-området Gustavsberg NORR ska Gustavsberg NORR avaktiveras.
2. 1000ft molnbas ska gälla i området innan flygning får ske. Aerit ASDD ska, med hjälp av etablerade och tillgängliga meteorologiska planeringsverktyg, samt vid behov med hjälp av flygmeteorolog, säkerställa att det råder 1000ft molnbas i D-området under test- och operationsfaser. Aerit ASDD ansvarar för att kontinuerligt följa upp de meteorologiska förutsättningarna under tiden som D-området utnyttjas.
3. Aerit ASDD ska tillgängliggöra ett operationsschema som ska distribueras via lämpligt kommunikationsgränssnitt och vara tillgängligt för verksamhetsaktörer i närområdet och allmänheten. Operationsschemat ska innehålla datum, tider och planerad verksamhet i D-området. Operationsschema för kommande veckoplanerad verksamhet ska fastställas minst en vecka i förväg och vara tydligt markerat i underlaget med versionshantering.
4. Aerit ASDD ska vid flygning i det tillfälliga D-området Gustavsberg NORR tillgodogöra sig tillgänglig och deklarerad teknik i form av ADS-B IN-mottagare samt medhörning på VHF-frekvens
5. Ansvariga på Aerit ASDD ska tillhandahålla övriga luftrumbrukare ett telefonnummer som övriga luftrumbrukare kan nå ansvarige på i händelse av att annan bemannad luftfart behöver nyttja området. Telefonen ska passas oavbrutet när D-området är aktiverat. Om annan luftfart på skarpa uppdrag behöver nyttja området ska Aerit ASDD lämna företräde till dessa.
6. Aerit ASDD ska inför operationer identifiera, säkerställa och programmera UAS med nödlandningsplatser, fria från bostadsområden och rekreationsområden för att minimera upptag av luftrummet för övrig luftfart med verksamhetsbehov inom D-området.
7. Flygning utom synhåll med UAS i det tillfälliga D-området får ske av Aerit ASDD under förutsättning att ett operativt tillstånd är gällande. Det operativa tillståndet behandlas i separat ärende TSL 2022-8123.

8. Aerit ASDD ansvarar för att säkerställa att höjddata och höjddreferenser är korrekt inställda innan flygning påbörjas.
9. UAS ska förses med geostaketteknik som säkerställer att UAS hålls inom D-områdets gränser med tillhörande buffert om 500 ft vertikalt och 1 NM lateralt.
10. UAS-systemet ska kontinuerligt övervakas i UAS-plattformen för att säkerställa en säker operativ drift.
11. Aerit ASDD ska säkerställa att flygningarna inte strider mot artskyddförordningen samt föreskrifterna för skyddade områden i närområdet Gustavsberg NORR.
12. Aerit ASDD ska finnas tillgängliga på det telefonnummer som anges i eventuell publicering av D-området via NOTAM och SUP.
13. Transportstyrelsen kan komma att omedelbart återkalla detta beslut om förutsättningarna ändras eller om det framkommer att villkoren, som är knutna till beslutet, inte efterlevs. Skulle D-området få för stor påverkan på Försvarmakten, flygtrafikledningstjänsten, samhällsviktigt flyg eller andra kommersiella aktörer kan Transportstyrelsen besluta om en ny prövning av ärendet.

Samverkan och samråd

Nuvarande område löper ut den 31 augusti 2023. Ett eventuellt startdatum för nystart kommer anpassas med hänsyn till publiceringsrutiner hos LFV.

Transportstyrelsen hemställer om samverkan och samråd till ett eventuellt beslut om tillfälligt D-område för UAS-verksamhet som sker utom synhåll upp till 200ft AMSL. Särskild vikt läggs vid förslag på ytterligare riskmitigerande villkor med hänsyn till Försvarmakten och flygtrafikledningens förutsättningar. Förslag ska vara skriftliga och sändas till luffart@transportstyrelsen.se märkt **TSL 2023-5756**.

Transportstyrelsen emotser svar i ärendet senast **31 augusti 2023** för vidare handläggning.

Christoffer Massinger
Sektionen för luftrum och flygplatser
Transportstyrelsen
direkt: 010 495 46 41